

**Birzgales pamatskolas
Audzināšanas darba programma
2019.-2022 gadam**

**REĢ. NR. 4312901328
Skolas iela-1, Birzgale, Ķeguma novads
LV-5033**

Ķeguma novada Birzgales pagastā
2019.

Audzināšanas darba programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus un uzdevumus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens pedagogs un klases audzinātājs savā darbā ar audzināmo klasi.

Programmā ir ievēroti normatīvie akti, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu:

- ❖ Izglītības likums;
- ❖ Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ❖ ANO Konvencija par bērnu tiesībām;
- ❖ Ministru kabineta noteikumi.

I Audzināšanas mērķis, uzdevumi

Audzināšanas mērķis ir organizēt un īstenot mērķtiecīgu un pēctecīgu audzināšanas darbu Birzgales pamatskolā, lai nodrošinātu iespēju katram izglītojamajam kļūt par patstāvīgu, vispusīgi attīstītu, mērķtiecīgu, rīcībspējīgu un atbildīgu personību sabiedrībā, veicināt izglītojamā izpratni par vērtībām un tikumiem, sekmējot to iedzīvināšanu, bagātināt kultūrvēsturisko pieredzi, stiprināt piederību un lojalitāti Latvijas valstij.

○ Apakšmērķi:

- ❖ Sekmēt skolēnu patriotismu un pilsonisko zināšanu, prasmju un vērtību apguvi un pilsonisko līdzdalību skolas, vietējās kopienas, valsts dzīvē.
- ❖ Iedzīvināt Latvijas valsts svētkus, atzīmējamās un atceres dienas, iesaistīt skolēnus nozīmīgu sabiedriskās un kultūras dzīves notikumu aktivitātēs skolā, pilsētā, valstī.
- ❖ Sagatavoties un piedalīties XII Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos 2021. gadā.
- ❖ Nodrošināt darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.5. specifiskā atbalsta mērķa *“Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”* pasākumus skolā.
- ❖ Aktīvi piedalīties Kultūras ministrijas programmas “Latvijas skolas soma” realizācijā.
- ❖ Iesaistīties un turpināt dalību ESF projektā *„Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (PuMPuRS)*
- ❖ Saglabāt skolas tradīcijas, organizējot pasākumus skolas un pagasta līmenī. (t.s. pasākums “Skolai -170”).
- ❖ Pilnveidot skolēnu izpratni par veselības un cilvēkdrošības jautājumiem, savstarpējo attiecību kultūru, attīstot cieņpilnu attieksmi pret sevi un citiem, kā arī atbildīgu rīcību ikdienas situācijās, turpinot līdzdalību *„Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakse Ķeguma novadā” projektā un “Veselību veicinošu skolu”* darbībā.
- ❖ Motivēt bērnus un jauniešus iesaistīties skolas interešu izglītības programmās, veicinot viņu karjeras vadības prasmju attīstīšanu, saturīgu un lietderīgu brīvā laika pavadīšanu.

- ❖ Īstenot atbalsta pasākumus iekļaujošās izglītības un pozitīvas uzvedības veicināšanai.
- ❖ Īstenot skolas pasākumus pozitīvā mikroklimate uzturēšanai, apkārtējas vides sakopšanai un saglabāšanai.
- ❖ Izglītēt skolēnus par dažādu atkarību risku faktoriem un veikt preventīvo darbu atkarību mazināšanai, akcentējot drošības jautājumus e-vidē.
- ❖ Motivēt bērnus un jauniešus iesaistīties skolas interešu izglītības programmās, veicinot viņu karjeras vadības prasmju attīstīšanu, saturīgu un lietderīgu brīvā laika pavadīšanu.
- ❖ Īstenot atbalsta pasākumus iekļaujošās izglītības un pozitīvas uzvedības veicināšanai.
- ❖ Īstenot skolas pasākumus pozitīvā mikroklimate uzturēšanai, apkārtējas vides sakopšanai un saglabāšanai.
- ❖ Izglītēt skolēnus par dažādu atkarību risku faktoriem un veikt preventīvo darbu atkarību mazināšanai, akcentējot drošības jautājumus e-vidē.

Audzināšanas uzdevumi attieksmes veidošanai ir veicināt izglītojamo:

- ❖ spēju brīvi un patstāvīgi domāt, attīstot kritisko domāšanu, morālo spriestspēju un sekmējot atbildīgu rīcību;
- ❖ sevis apzināšanos, izziņu, gribas audzināšanu, sevis pilnveidošanu un pozitīvu pašvērtējumu;
- ❖ pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām un sekmēt to ievērošanu;
- ❖ cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu;
- ❖ orientāciju uz ģimeni, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā un valsts attīstībā, piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai, izpratni par vispārcilvēciskajām vērtībām;
- ❖ mērķtiecīgu attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu un labklājības avotu;
- ❖ nacionālās identitātes un valstiskuma apziņu, lojalitāti Latvijas valstij, Satversmei un patriotismu;
- ❖ sadarbību izglītošanās procesā un ārpus tā, pilsonisko līdzdalību demokrātiskas sabiedrības nostiprināšanā;
- ❖ atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju.

II Audzināšanas mērķa un uzdevumu īstenošana Birzgales pamatskolā

Audzināšanas process ir vienots, pēctecīgs, nepārtraukts un daudzveidīgs. Vērtības un tikumus izkopj, pedagogiem un izglītojamiem iedzīvinot tikumus savstarpējās attiecībās un pilnveidojot savu vērtību sistēmu.

Izglītojamo audzināšanu īsteno:

- ❖ mācību stundās, klases audzinātāja stundā, ārpusstundu nodarbībās, starpbrīžos, interešu izglītības programmās, dažādos skolas organizētajos pasākumos un projektos, ikdienas sadzīves situācijās;
- ❖ pievēršot uzmanību skolēnu sociāli emocionālajai audzināšanai – savstarpējo attiecību kultūrai, konfliktu risināšanai, vardarbības mazināšanai, iecietības veicināšanai, savu

pienākumu un tiesību ievērošanai, pamatvērtību popularizēšanai (klases stundas, diskusijas, pieredzes apmaiņa, lomu spēles, tikšanās ar speciālistiem, labdarības akcijas);

- ❖ atbalstot skolēnu pašpārvaldes darbību un veicinot pieredzes popularizēšanu, nodrošinot skolēnu pašpārvaldes skolas dzīves jautājumu risināšanā, spēju brīvi un patstāvīgi domāt un atbildīgi rīkoties, pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām; (informēšana, pasākumu organizēšana, aptaujas, akcijas u.c.);

- ❖ veicinot skolā interešu izglītības programmu daudzveidību un to īstenošanu atbilstoši skolēnu interesēm un skolas finansējumam (interesu izglītības programmu piedāvājums, piedalīšanās skolas un ārpuskolas pasākumos, valsts skatēs un konkursos);

- ❖ veidot pozitīvu attieksmi pret darbu, kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu, organizējot pasākumus karjeras izglītības īstenošanā (Karjeras izglītības stundas, Ēnu dienas, klases stundas, atvērto durvju dienas, konsultācijas, anketēšana, ekskursijas, tikšanās ar vecākiem, skolas absolventiem, citu skolu pārstāvjiem, vietējo uzņēmumu darbiniekiem);

Sniedz atbalstu klašu audzinātājiem un pedagogiem:

- ❖ veicina pedagogu profesionālo pilnveidi (semināri, kursi, konferences, projekti);
- ❖ organizē pasākumus pedagogu labās prakses un pieredzes apkopošanai un popularizēšanai audzināšanas darba jautājumos;

Attīsta un meklē jaunas darba formas sadarbībai ar skolēnu ģimenēm: rosina skolēnus iesaistīties paaudžu sadarbības veicināšanā un sabiedrības vienotības radīšanā (radošās darbnīcas, sapulces, koncerti, konferences, ģimeņu sporta diena, vecāku vadītās nodarbības karjeras projekta ietvaros).

Veicina audzināšanas darbā iesaistīto institūciju sadarbību– Bērnu tiesības aizsardzības inspekcija, valsts un pašvaldības policija, Sociālais dienests, Bāriņtiesa.

Izmantojamās metodes un darba formas:

- ❖ izpratnes veidošanai: sistemātisks izklāsts, pārrunas un lasīšana, diskusijas u.c.;
- ❖ attieksmju veidošanai: situācijas analīze, pašanalīze, mācību ekskursijas, pārgājieni, projekti, u.c.;

- ❖ prasmju veidošanai: interešu izglītības programmas īstenošana, drošības pasākumi (evakuēšanās), alternatīvās stundas muzejos, teātros, kino un brīvā dabā, lomu spēles, grupu darbs, pētījumi, projektu metode, akcijas, tikšanās, konkursi. u.c.;

- ❖ darba formas: audzināšanas stundas, skolēnu izpēte (anketas, aptaujas u.c.), svētku un atceres dienas, skolas un klases pasākumi, tematiskie vakari, sporta pasākumi, radošie projekti un darbnīcas, zinātniski pētnieciskie darbi, praktiskais darbs, aptaujas u.c.

III Sadarbība ar vecākiem

Organizē un pārrauga skolas administrācija:

- ❖ skolas padomes sanāksmes, ne retāk kā divas reizes gadā;
- ❖ nākamo pirmklasnieku un vecāku tikšanās ar klases audzinātāju jūnijā;
- ❖ vecāku kopsapulce mācību gada sākumā, vecāku dienas (pēc skolas gada plāna). Iespēja apmeklēt mācību stundas, piedalīties radošajās darbnīcās vecākiem, tikties

individuālajās sarunās ar priekšmetu skolotājiem, izglītojoši un informatīvi pasākumi kā nodarbības un lekcijas par aktuālām tēmām;

- ❖ individuālās tikšanās ar vecākiem pie administrācijas – pēc nepieciešamības;
- ❖ atbalsts vecākiem – pēc vecāku iniciatīvas vai pēc administrācijas ierosinājuma (ieteikumi, nodarbības pie izglītības psihologa);
- ❖ skolas pasākumi (Zinību diena, Ziemassvētku eglītes vakari, svētku koncerti, klases vakari, ekskursijas, izlaidumi, dalība karjeras izglītības nodarbībās, skolas talantu konkursos u.c.) – vecāku līdzdalība un piedalīšanās;
- ❖ informācijas sniegšana vecākiem – e-klases sistēmā, skolas mājas lapā.

Organizē klases audzinātājs, pārrauga skolas administrācija:

- ❖ klases vecāku sanāksmes – ne retāk kā 2 x gadā - individuālās sarunas ar vecākiem – pēc skolotājas vai vecāku iniciatīvas (ieraksts skolvadības sistēmā vai individuālās sarunas protokols pēc vajadzības);
- ❖ konfidenciālās sarunas ar priekšmetu skolotājiem, klases audzinātāju – pēc pedagoga vai vecāka iniciatīvas;
- ❖ informācijas sniegšana/saņemšana – individuālās sarunas, (sekmes, uzvedība, kavējumi un cita aktuālā informācija);
- ❖ neformālie klases pasākumi (klases mācību ekskursijas, pārgājieni, klases vakari, skolas balles) un līdzdalība pasākumu organizēšanā, piedalīšanās tajos, izvērtēšana.

IV Klases audzināšanas darba plāns

- Klases audzinātājs, ņemot vērā izglītojamo vajadzības un skolas Audzināšanas programmu, kā arī valsts izvirzītās prioritātes, izstrādā savu audzināšanas darbības plānu, kurā ietver: - klases stundas;

- ❖ izglītojamo izpēti;
- ❖ pedagogu, izglītojamo un vecāku sadarbību;
- ❖ ārpusstundu aktivitātes.

Klases audzinātāju stundu plāns tiek veidots:

- ❖ ņemot vērā klases vajadzības, klases audzinātājs izvēlas nepieciešamo stundu skaitu tematu apguvei, klases stundās izmantojamās metodes un paņēmienus;
- ❖ klases audzinātājs pēc nepieciešamības var plānot kā organizatoriskās, gatavojoties dažādiem pasākumiem (skolas un klašu telpu noformējums, priekšnesumu sagatavošana u.c.);
- ❖ klases stundu laikā var būt organizēti pasākumi, tikšanās visām klasēm kopā vai atsevišķām klašu grupām, kas atbilst tematiskajām grupām;
- ❖ audzināšanas temati tiek aplūkoti arī vairāku mācību priekšmetu stundās, tādējādi klases audzinātājam ieteicams sadarboties ar attiecīgā mācību priekšmeta skolotāju;
- ❖ klases audzināšanas stundu tematiskai plānošanai ieteicams izmantot Valsts izglītības satura centra izstrādāto metodiskos līdzekļus, kuros klases stundām ieteiktas šādas tematiskās grupas: - sevis izzināšana un pilnveidošana, piederība valstij; pilsoniskā līdzdalība; karjeras izvēle; - veselība un vide; drošība.

Metodiskie materiāli atrodami Valsts izglītības satura centra mājas lapā – www.visc.gov.lv

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi:

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi **1.klasē**:

- ❖ veicināt skolēnu, skolotāju un vecāku sadarbību audzināšanas procesā;
- ❖ veidot skolēnos atbildības izjūtu pret līdzcilvēkiem;
- ❖ veidot sākotnējās iemaņas prasmē orientēties mainīgajos dzīves apstākļos;
- ❖ rast iespējas skolēniem saprast un novērtēt cilvēku un dabas saistību; - mācīties pazīt un prast novērtēt situāciju bīstamību dabā un sabiedrībā;
- ❖ apzināties savu saistību ar profesijas izvēli un dažādību.

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi **2.klasē**:

- ❖ radīt iespēju skolēnam iepazīt pašam sevi;
- ❖ veicināt sadarbības prasmju veidošanos;
- ❖ turpināt veidot klases kolektīvu;
- ❖ iepazīstināt ar latvisko dzīvesziņu;
- ❖ iepazīstināt ar drošības noteikumiem.

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi **3.klasē**:

- ❖ attīstīt iniciatīvu, iejūtību un iecietību un izkopt humānas savstarpējās saskarsmes, sadarbības prasmes starp klasesbiedriem,
- ❖ attīstīt lēmumu pieņemšanas prasmes ikdienas dzīves situācijās, prognozēt savas rīcības sekas attiecībā pret sevi un citiem,
- ❖ pilnveidot prasmi analizēt sevi kā saziņas dalībnieku un novērtēt savu uzvedību un reakcijas;
- ❖ veidot prasmi patstāvīgi domāt, pieņemt lēmumus un darboties dažādās dzīves situācijās.

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi **4.klasē**:

- ❖ sekmēt pozitīvu savstarpējo attiecību veidošanos starp klasesbiedriem un prasmi sazināties ar pieaugušajiem;
- ❖ sekmēt izpratni par izglītības nepieciešamību cilvēka dzīvē un veidot pozitīvu un apzinātu attieksmi pret mācīšanos;
- ❖ pilnveidot izpratni par daudzveidīgu interešu nozīmīgumu cilvēka dzīvē un rosināt meklēt sev jaunas interešu jomas.

Metodes un paņēmieni:

- ❖ klases audzinātāja stundas;
- ❖ adaptācijas dienas;
- ❖ vecāku sapulces;
- ❖ individuālās pārrunas;
- ❖ sarakste e-pastā; - telefona sarunas; - mācību ekskursijas;
- ❖ pasākumi klases kolektīva saliedēšanai;
- ❖ projektu veidošana;
- ❖ sadarbība ar skolas atbalsta personālu;
- ❖ instruktāžu veikšana.

Audzināšanas darba plāni un uzdevumi **5.-9.klasēs**:

- ❖ nostiprināt prasmes uzturēt labvēlīgas savstarpējās attiecības klasē, ievērot pieklājības uzvedības normas sabiedrībā;
- ❖ sekmēt savu un citu emociju apzināšanos un prasmi tās kontrolēt;
- ❖ veidot atbildīgu attieksmi par savu veselību un veselīga dzīvesveida nepieciešamību, cilvēka dzīvē;
- ❖ rosināt skolēnus aktīvi piedalīties valsts simtgades svētku un atceres dienu pasākumos, skolas tradīciju veidošanā;
- ❖ iegūt izpratni par Latvijas, Eiropas un pasaules kultūras daudzveidību;
- ❖ pilnveidot saziņas prasmes un vēlmi mainīties ar domām, priekšstatiem un izjūtām;
- ❖ pilnveidot prasmi saskaņot savs vajadzības ar citu vajadzībām, veicot kopīgas darbības; - pilnveidot prasmi spriest un izteikt savu viedokli, izprotot savu un citu vērtību sistēmu;
- ❖ sekmīgi un atbilstoši savām spējām apgūt mācību programmu.

Audzināšanas darbības satura plānojums:

- ❖ tematiskās klases audzinātāja stundas;
- ❖ skolēnu un klases izpēte;
- ❖ sadarbība ar vecākiem;
- ❖ alternatīvās nodarbības projekta “Skolas somas” un citu projektu ietvaros;
- ❖ audzināšanas darbības satura plānojums.

Klases audzināšanas darba organizēšanai nepieciešamā obligātā dokumentācija un darba materiāli:

- ❖ skolēnu personu lietas;
- ❖ e-klases sistēma;
- ❖ izglītojamo mācību sasniegumu kopsavilkuma skolvadības sistēmā;
- ❖ skolēnu liecības;
- ❖ skolēnu dienasgrāmatas (pēc izvēles);
- ❖ apliecība par pamatizglītību (kopija);
- ❖ drošības instruktažas parakstu lapas;
- ❖ klases audzināšanas darba plāns;
- ❖ skolas darba kalendārais plāns;
- ❖ mācību stundas vērošanas un novērtējuma lapas;
- ❖ ekskursiju /pārgājienu pieteikumi, dalībnieku saraksts, instruktaža;
- ❖ vecāku sapulces protokoli;
- ❖ individuālais darbs ar vecākiem, to atspoguļojums.

Plānojamie audzināšanas darba rezultāti:

- ❖ tiek sekmēta skolēnu patriotisma un pilsonisko zināšanu, prasmju un vērtību apguve un pilsoniskā līdzdalība skolā, sabiedrībā un valsts dzīvē;
- ❖ ārpusstundu aktivitātes un pasākumi vērsti uz skolēnu radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju un karjeras izaugsmi;
- ❖ skolēni iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā;

- ❖ padziļinājusies skolēnu izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Skolēni iesaistās labdarībā un brīvprātīgo darbā;

- ❖ veicināta skolēnu līdzdalība skolas dzīvē, kā arī izglītojamo individuālo kompetenču pilnveidi interešu izglītības programmās;

- ❖ organizēti pasākumi pedagogu labās prakses un pieredzes popularizēšanai un apgūšanai par audzināšanas darba jautājumiem. Savas zināšanas pedagogijā un psiholoģijā skolotāji padziļinājuši, piedalotiesursos un semināros;

- ❖ īstenota karjeras izglītības programma mācību un audzināšanas darbā;

- ❖ vecāki ir informēti un aktīvi sadarbībā ar skolu;

Ieteicamās tēmas vecāku sapulcēm un individuālajām sarunām:

- ❖ mācību procesa organizācija skolā;

- ❖ izglītojamo lasītprasmes attīstīšana un motivācija;

- ❖ vecumposma īpatnības;

- ❖ vecāku interese par skolas darbu – veicinošs faktors bērna sekmīgām mācībām skolā; - dienas režīma nozīme;

- ❖ izglītojamo adaptācijas process pamatskolā;

- ❖ karjeras izvēles iespējas;

- ❖ skolas iekšējās kārtības noteikumi un reglamentējošie dokumenti;

- ❖ izglītojamo drošība, pienākumi un tiesības;

- ❖ skolas nodrošinājums ar mācību līdzekļiem;

- ❖ skolas atbalsta personāla darbība, atbalsts skolēniem un vecākiem;

- ❖ skolēnu personības izaugsmes tendences mācību un ārpusklases aktivitāšu mācību kontekstā;

- ❖ pilnvērtīga brīvā laika izmantošana – viens no faktoriem vispusīgas personības attīstībā;

Klases audzinātāja ikdienas uzdevumi:

- ❖ iepazīstināt skolēnus ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, aktualizēt tos ikdienā, pārrunāt skolēnu pienākumus un tiesības;

- ❖ informēt par aktualitātēm izglītības iestādes dzīvē, pagastā, novadā, valstī;

- ❖ analizēt skolēnu mācību sasniegumus un disciplīnu, viņu izaugsmes dinamiku, motivēt skolēnus veikt pašvērtējumu;

- ❖ veicināt klases kolektīva saliedēšanu, kopīgi ar skolēniem un viņu vecākiem organizējot klases pasākumus (ekskursijas, tikšanās, klases vakari u.c.) un, veidojot klases tradīcijas;

- ❖ organizēt skolēnu līdzdalību klases un izglītības iestādes vides saglabāšanā un sakopšanā;

- ❖ motivēt skolēnus iesaistīties skolēnu pašpārvaldē un līdzdarboties ārpusstundu darbībā, tajā skaitā interešu izglītības programmās;

- ❖ sniegt atbalstu savas audzināmās klases skolēniem, ievērojot skolēnu individuālās īpatnības, sekmēt viņu personības attīstību;

- ❖ izvēlēties darba formas sadarbībā ar vecākiem, ņemot vērā audzināšanas darba aktualitātes un nepieciešamību.